

COMMISSIEPLAN 2018

NORMCOMMISSIE
349 044 'Sanitaire toestellen'

DATUM
2018-06-20

NEN Bouw & Installatie

Postbus 5059
2600 GB Delft

Vlinderweg 6
2623 AX Delft

(015) 2 690 324
bi@nen.nl
www.nen.nl

Nederlands Normalisatie-instituut

1 Algemene gegevens

1.1 Commissie

349 044 'Sanitaire toestellen'

1.2 Werkgebied

1.3 Belang

Normalisatie van sanitaire toestellen (keukenspoelbakken, gootstenen, wastafels, closetpotten, stortbakken, bidets, urinoirs, douchebakken, doucheschermen, douchecabines, badkuipen en whirlpools) voor wat betreft het functioneren, de materiaaleigenschappen en de aansluitmaten.

1.3.1 Doelstelling

Sanitaire toestellen moeten voldoen aan functionele- en gebruikseisen binnen gebouwen en aan de specificaties vanuit de waterleiding en vanuit de gebouwriolering. Hiervoor is normalisatie "het instrument" om dat te bereiken. Daarnaast worden in normen de toetsing aan kwaliteitseisen vastgelegd, waaronder ook toetsing aan de zgn. essentiële eisen uit de Europese Regelgeving.

1.3.2 Motivering

Normen zijn nodig/nuttig voor het vereenvoudigen van handelsverkeer, in sanitaire toestellen. In een markt die nu in belangrijke mate Europees is, zijn normen noodzakelijk om te kunnen aantonen dat wordt voldaan aan de essentiële eisen uit de Construction Product Regulation (Europese Verordening voor Bouwproducten (wetgeving)) Deze eisen hebben betrekking op o.a. hygiëne, milieu en duurzaamheid.

1.3.3 Regelgeving

Sanitaire toestellen zijn bouwproducten en moeten aan verschillende van de essentiële eisen van de Europese Verordening Bouwproducten (CPR¹) voldoen en een CE-markering dragen.

¹ De CPR (2011/305/EU) heeft de Europese Bouwproducten Richtlijn (CPD 89/106/EEG) in 2011 vervangen. Zij is per 1 juli 2013 in werking getreden.

DATUM
2018-06-20

PAGINA
3/11

2 Commissiestructuur en relaties

2.1 Nationale structuur

Commissie	Naam
352	Beleidscommissie Bouw
352 006	Kerncommissie Gas & water
349 044	Sanitaire toestellen

2.2 Internationale relaties

Commissie	Naam	Binding
CEN/TC 163	Sanitary appliances	Formele delegatie
CEN/TC 164/WG 8	Sanitary tapware	Informatie overdracht
CEN/TC 165/WG 21	Drainage systems inside buildings	Informatie overdracht
ISO/PC 316	Water efficient products - Banding	Informatie overdracht

Toelichting.

Voor CEN commissies geldt dat de normcommissie advies en stemrecht heeft op de genoemde Europese ontwikkelingen.

Voor ISO commissies geldt dat er onderscheid wordt gemaakt tussen P-leden (participants) en O-leden (observers).

P-leden doen actief mee aan de ontwikkeling van normen en hebben stemplicht.

O-leden hebben toegang tot de documentenstroom en kunnen reageren, maar zij hebben geen stemplicht.

3 Commissiesamenstelling en stakeholdercategorieën

Ledenbestand per 2018-06-20

Naam persoon	Werkgever	Belanghebbende	Rol	Categorie stakeholder
G. Vrieling	Fluidmaster	Fluidmaster	lid	05a
G.P.G. Höppener	Geberit International b.v.	Geberit International b.v.	voorzitter	05a
H.J. Kroezen	Villeroy & Boch Bath & Wellness	Villeroy & Boch Bath & Wellness	lid	05a
K.J. Pantophlet	Kiwa b.v.	Kiwa b.v.	lid	08a/10a
T. de Wolff	NEN	-	secretaris	-

Ontbrekende belangrijke*) stakeholderscategorieën;

*) belangrijk; stakeholder zonder wie proces niet zou moeten gaan, of die interessante nieuwe producten/visie op de markt kan leveren.

Stakeholderscategorie	Reden van niet-deelname
Voor betekenis van categorieën, zie hieronder	Wel of niet deelnemen, moet altijd worden gezien tegenover de onderwerpen van de normen en hoe de markt in elkaar zit. Alle normalisatiewerk vindt plaats in CEN, er is sterke marktconcentratie en voor internationaal gegroepeerde bedrijven zal er dan minder noodzaak zijn om bijv. in een Nederlandse normcommissie te zitten.
01a + 01b Directe gebruikers 02a + 02b Opdrachtgevers	01: eigenaren, huurders; belangen in vormgeving, werking en kosten van sanitair; niet uitgaan van belang bij productietechniek; kennis op dit vakgebied is niet te verwachten: belangrijke stakeholder: ja 02: verhuurders; corporaties? Aedes?; zelfde situatie als bij categorie 01; belangrijke stakeholder; ja
03a + 03b Adviserende partijen	Adviserende bedrijven lijken niet betrokken; Is er sprake van advisering op dit gebied en zo ja welke rol speelt deze? Belangrijke stakeholder: ja
04a + 04b Uitvoerende, toepassende, dienstverlenende organisaties	Uneto-VNI heeft zich eind 2010 teruggetrokken door prioriteit verlegging, mede door de Bouwcrisis. De vraag is wat het belang van installatie van deze toestellen voor deze sector is (aansprakelijkheid bij installateur of fabrikant?) Andere branche organisaties? <i>Key stakeholder?</i> Sanitaire toestellen zijn eindpunt waterleiding en beginpunt gebouwriolering; toestellen moeten over eigenschappen beschikken die ze handelbaar maakt bij installatie. Bedrijfstak heeft belang bij aspect aansluitmaten, materiaal voldoende kras en schokbestendig; indien installateur ook verkoopt komt aspect vormgeving, materiaalgebruik misschien aan de orde. Belangrijke stakeholder: ja
06a + 06B Producenten aanhangende diensten	Duurzaamheid zou veranderingen in de productieketen kunnen veroorzaken; - toepassing warmtewisselaars bij douches; gebruik regenwater voor toiletspoeling? - nieuwe waterloze of waterzuinige toiletten; behoefte aan normalisatie? - Hoe zit productieketen in elkaar (halfabricaten, recycling reststoffen, etc.)? - De wens tot terugdringen van CO ₂ en andere duurzaamheidsmaatregelen kan invloed hebben op fabricage en aangepaste grondstoffen. - Niet duidelijk is of er onderzoeken lopen naar of bijv. CoP's zijn ingesteld voor bovenstaand en of er andere materiaaltoepassingen komen en daarmee een verschuiving van toeleveranciers. Belangrijke stakeholder: ja,
07 Kennisinstituten	Specifieke kennisinstituten zijn niet in de commissie aanwezig. Zijn deze bekend? Belangrijke stakeholder: ja
09 Wetgevende instanties	Overheid kan inbreng hebben waar normen bepalingen geven bij nationale wettelijke eisen; dat is momenteel niet het geval bij Sanitaire toestellen. Belangrijke stakeholder: nee

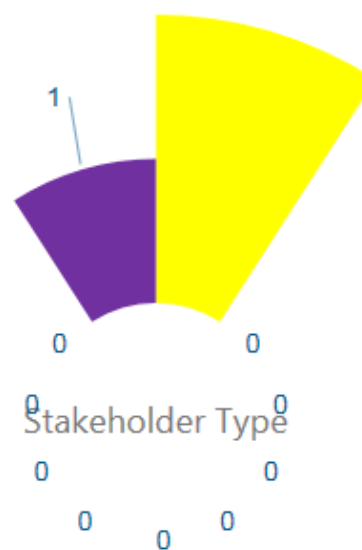
Verklaring van de stakeholdercategorieën

	Stakeholders	Omschrijving
1a	Directe gebruikers	Eindgebruiker van dienst, proces of product.
1b	Brancheorganisaties directe gebruikers	Als groep, in de vorm van belangenorganisaties.
2a	Voorwaarde scheppende organisaties/opdrachtgevers	Organisaties die de voorwaarden bepalen waaraan het product of dienst moet voldoen. Bijv. opdrachtgevers. Wetmatige voorwaarden worden door wetgevende instanties bepaald (zie onder 9).
2b	Brancheorganisaties van voorwaarde scheppende partijen	
3a	Adviserende organisaties	Organisaties die andere belanghebbenden inhoudelijk kunnen adviseren (bijv. ingenieursbureaus, adviesbureaus, consultancy).
3b	Brancheorganisaties van adviserende partijen	
4a	Uitvoerende/toepassende/dienstverlenende organisaties	Productnormalisatie: organisaties die het product gebruiken/toepassen in hun dienstverlening naar de eindgebruiker toe (bijv. aannemer, installateur). Dienstennormalisatie: organisaties die een proces of dienst verlenen aan de eindgebruiker (bijv. schuldhulpverlener).
4b	Brancheorganisaties van uitvoerende/dienstverlenende/toepassende partijen	
5a	Producenten/leveranciers van hoofdproduct	Bij productnormalisatie is dit de hoofdproducent/hoofdleverancier. Bij dienstennormalisatie wordt deze categorie niet gebruikt. De rol van 'producent/leverancier' wordt vervuld door de uitvoerende, dienstverlenende organisatie.
5b	Brancheorganisaties van producenten/leveranciers van hoofdproduct	
6a	Producenten/leveranciers van aanhangende producten en diensten	Bij productnormalisatie betreft dit producenten/leveranciers van producten die als grondstof, halffabricaat of rest-/afvalstof in de productketen voorkomen. Bij dienstennormalisatie betreft het de aanbieders van aanvullende diensten.
6b	Brancheorganisaties van producenten/leveranciers van aanhangende producten en diensten	
7	Onderzoek- en kennisinstellingen	Instellingen die zonder direct commercieel belang kennisleverancier zijn of onderzoek verrichten. Bijv. onderwijsinstellingen, laboratoria, onderzoeksinstituten.
8	Controlerende instanties	Bijv. inspectiediensten, certificeringinstellingen.
9	Wetgevende instanties	Overheden.
10	Bestaande/nieuwe initiatiefnemers	Partijen die alternatieve initiatieven ondernemen vergelijkbaar met NEN (normen, certificatieschema's, richtlijnen etc.).
11	Contextbepalers groter geheel	Organisaties (bijv. stichtingen, platforms) die op generieke wijze betrokken zijn.

Visualisatie stakeholderparticipatie

In het onderstaande figuur is visueel de mate van deelname van de verschillende stakeholder categorieën weergegeven.

- Producenten / leveranciers hoofdpr...
- Producenten / leveranciers aanhan...
- Uitvoerende / toepassende / dienst...
- Directe gebruikers
- Onderzoeks- en kennisinstellingen
- Adviserende organisaties
- Contextverantwoordelijk: groter ge...
- Bestaande / nieuwe initiatiefnemers
- Voorwaardenscheppende organisat...
- Wetgevende instanties
- Controlerende instanties

Review belanghebbenden

Laatste review belanghebbende partijen in de normcommissie: **2017**

Eerstvolgende review belanghebbende partijen in de normcommissie: **2021**

4 Publicaties

4.1 Nationaal

Geen.

4.2 Europees

Normnummer: jaar	Titel (Nederlands)	Opmerking
Niet geharmoniseerd		jaar gepl. herziening.
EN 31:2011+A1:2014	Wasbakken - Aansluitmaten	
EN 33:2011 EN 33/C1:2013	WC potten en closetcombinaties - Aansluitmaten	
EN 35:2014	Staande en wand hangende bidets met boven toevoer - Aansluitmaten	
EN 80:2001	Urinoirs voor wandbevestiging - Aansluitmaten	
EN 198:2008	Sanitaire toestellen - Badkuipen gemaakt van gegoten acrylplaat - Eisen en beproevingsmethoden	
EN 232:2012	Baden - Aansluitingsmaten	
EN 249:2010	Sanitaire toestellen - Douchebakken gemaakt van gegoten acrylplaten - Eisen en beproevingsmethoden	
EN 251:2012	Douchebakken - Aansluitmaten	
EN 263:2008	Sanitaire toestellen - Gegoten acrylplaten voor badkuipen en douchebakken voor huishoudelijk gebruik	
EN 695:2005	Keukenspoelbakken - Aansluitmaten	
EN 13558:2003	Specificaties voor slagvast geëxtrudeerde acrylplaten voor douchebakken voor huishoudelijk gebruik	
EN 13559:2003	Specificaties voor slagvast gecoëxtrudeerde ABS/acrylplaten voor baden en douchebakken voor huishoudelijk gebruik	
EN 15200:2007+ C1:2009	Sanitaire toestellen – Multifunctionele douchecabines	
EN 15334:2007	Sanitaire toestellen - Metacryl dispersie met hoog gehalte aan vulstof	
EN 15636:2010	Sanitaire toestellen - Douchebakken gemaakt van geëxtrudeerde acrylplaten - Eisen en beproevingsmethoden	
EN 15719:2015	Sanitaire toestellen - Baden gemaakt van slagvaste gecoëxtrudeerde ABS/acrylplaten - Eisen en beproevingsmethoden	
EN 15720:2010	Sanitaire toestellen - Douchebakken gemaakt van slagvaste gecoëxtrudeerde ABS/acrylplaten - Eisen en beproevingsmethoden	
EN 16578:2016	Beoordeling duurzaamheid – Keramische sanitaire toestellen	
Geharmoniseerd	Op basis van meest recente publicatie in de OJ; 10-06-2016 (alle ondergenoemde hEN's (geharmoniseerd) zijn nog niet in de OJEU aangewezen, dus kunnen nog niet worden gebruikt in de Declaration of Performance)	
..EN 997+A1:2015 hEN 997:2012/AC:2012	WC-potten en closetcombinaties met ingebouwde stankafsluiter	Nieuwste versie nog niet geharmoniseerd
.. EN 12764:2015 hEN 12764:2004+A1:2008	Sanitaire toestellen - Specificatie voor whirlpoolbaden	Nieuwste versie nog niet geharmoniseerd
.. EN 13310:2015 hEN 13310:2003	Keukenspoelbakken - Functionele eisen en beproevingsmethoden	Nieuwste versie nog niet geharmoniseerd
.. EN 13407:2015 hEN 13407:2006	Urinoirs voor wandbevestiging - Functionele eisen en beproevingsmethoden	Nieuwste versie nog niet geharmoniseerd

..EN 14055:2010+ A1:2015 hEN 14055:2010	Stortbakken voor wc-potten en urinoirs	Nieuwste versie nog niet geharmoniseerd
..EN 14296:2015 hEN 14296:2005	Sanitaire toestellen – Collectieve wasgoten	Nieuwste versie nog niet geharmoniseerd
..EN 14428:2015 hEN14428:2004+A1:2008	Doucheafscheidingen - Functionele eisen en beproevingsmethoden	Nieuwste versie nog niet geharmoniseerd
..EN 14516:2015 hEN 14516:2006+A1:2010	Baden voor huishoudelijk gebruik	Nieuwste versie nog niet geharmoniseerd
..EN 14527:2016 hEN 14527:2006+A1:2010	Douchebakken voor huishoudelijk gebruik	Nieuwste versie nog niet geharmoniseerd
..EN 14528:2015 hEN 14528:2007	Bidets - Functionele eisen en beproevingsmethoden	Nieuwste versie nog niet geharmoniseerd
..EN 14688:2015 hEN 14688:2006	Sanitaire toestellen - Wastafels - Functionele eisen en beproevingmethoden	Nieuwste versie nog niet geharmoniseerd

4.3 Internationaal

De commissie volgt het nieuw opgestarte ISO/PC 316 'Water efficient products – Banding'.

5 Ambitie, doelstellingen en diensten - Het Serviceprofiel

Jaarlijks wordt een klanttevredenheidsonderzoek gehouden onder de normcommissieleden van NEN. Hieruit blijkt dat NEN meer duidelijkheid moet geven over de toegevoegde waarde. Dit doen we door middel van het Serviceprofiel.

In het Serviceprofiel wordt de dienstverlening van NEN aan de normcommissie vastgelegd. Het maakt de behoefte van de normcommissie inzichtelijk, waardoor NEN zijn toegevoegde waarde voor de normcommissie kan optimaliseren. Mensen en middelen kunnen zo effectief en efficiënt mogelijk worden ingezet.

Waar bestaat het Serviceprofiel uit?

Het Serviceprofiel is een afspraak op het niveau van de normcommissie. Het gaat om de toegevoegde waarde van de dienstverlening van NEN voor normcommissies. Individuele afspraken met commissieleden worden hierin niet meegenomen.

Het profiel bestaat uit vier aspecten:

Invloed: inhoud en toepasbaarheid van normen en andere afspraken beïnvloeden vanuit het belang van de eigen organisatie, de sector en/of de maatschappij.

Leden van de normcommissie oefenen door actieve deelname invloed uit op het EN normalisatieproces;

DATUM
2018-06-20

PAGINA
9/11

NEN-bureau en leden werken samen aan oplossen problemen rond acceptatie geharmoniseerde normen.

Draagvlak: het creëren van een zo breed mogelijk draagvlak voor oplossingen die worden vastgelegd in normen of andere afspraken.

Draagvlak is voldoende; commissie is klein, maar vertegenwoordigt de markt van producenten en keuringsinstellingen.

Netwerk: toegang tot een Nederlands, Europees en/of internationaal netwerk van personen en organisaties.

NEN biedt optimaal toegang tot netwerk; intensief gebruik door leden.

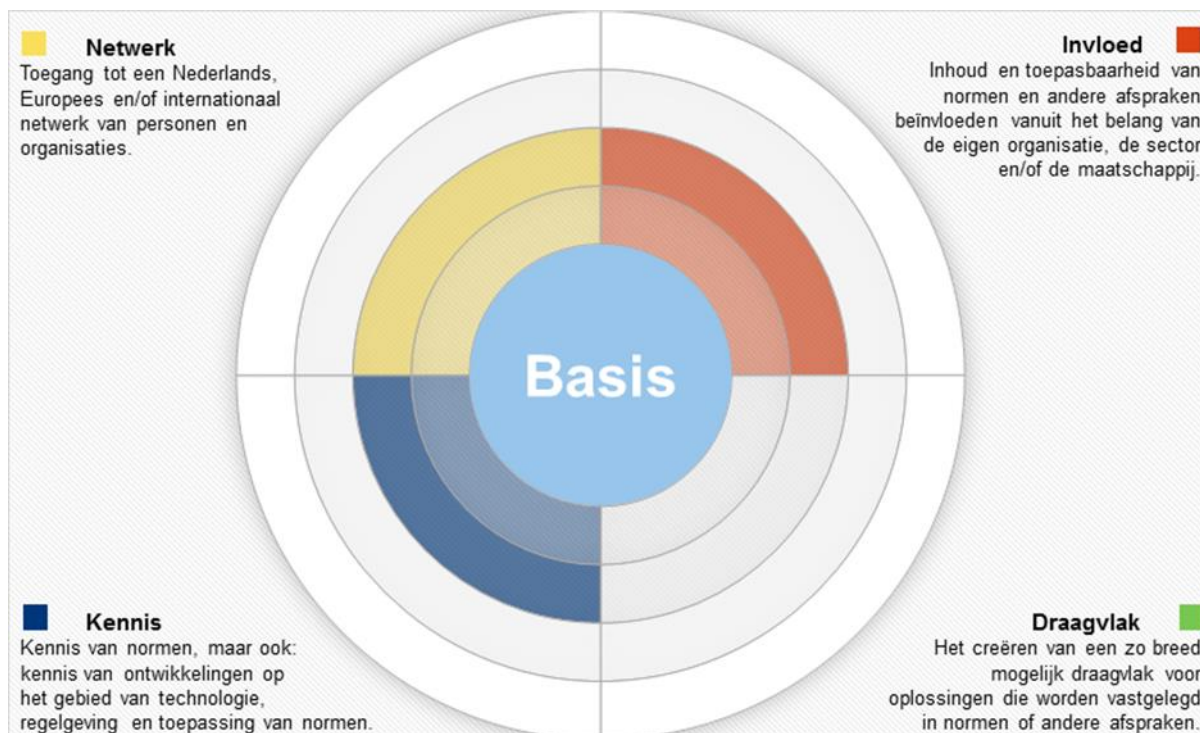
Kennis: kennis van normen, maar ook kennis van ontwikkelingen op het gebied van technologie, regelgeving en toepassing van normen

Door de intensieve deelname aan CEN/TC 163 en WG's is er een goed kennisniveau.

Onder ieder aspect zijn verschillende diensten van NEN gecategoriseerd. Ieder aspect is opgedeeld in een basis serviceniveau en in aanvullende niveaus. Aan iedere normcommissie wordt ten minste het basis dienstverleningsniveau geleverd. Het is aan de commissieleden om te bespreken of zij behoefte hebben aan aanvullende dienstverlening.

Door de grafische weergave van het Serviceprofiel wordt het belang van de vier aspecten voor de normcommissie inzichtelijk. NEN kan hier in overleg met de normcommissie zijn dienstverlening op aanpassen.

Serviceprofiel voor de normcommissie 349 044 'Sanitaire toestellen'

6 Werkprogramma, doelstellingen en geplande activiteiten

6.1 Nationaal werk

Is niet van toepassing.

6.2 CEN werk

Voor CEN/TC 163: zie: [hier](#)

Internationaal

ISO/PC 316

7 Lidmaatschappen van werkgroepen

7.1 Lidmaatschappen van Europese werkgroepen

Werkgroepnummer	Werkgroep naam	Naam expert
CEN/TC 163WG 3	Closest bowls, flushing cisterns, urinals, bidets and kitchen sinks	Höppener, Pantophlet, Kroezen
CEN/TC 163WG 4	Baths, whirlpools, showers	Kroezen, Höppener

7.2 Lidmaatschappen van internationale werkgroepen

NEN heeft observer member status van ISO/PC 316.

8 Evaluatie en voortgangsrapportage

De normcommissie vergadert één keer per jaar. De datum is onafhankelijk van vergaderingen van CEN/TC 163 en de relevante werkgroepen. Er wordt actief in geparticipeerd. De vergadering van de normcommissie gaat onder meer over:

- monitoren stemmingen over het jaar en inbreng in de Europese vergaderingen;
- prioriteit bepaling focus en bijsturing standpunten;
- evaluatie voortgang van het werk binnen de werkgroepen en taakgroepen.

De zgn. *essentiële eisen* die de CPR (Bouwproducten Verordening) hanteert hebben voornamelijk betrekking op *basiseigenschappen die de CPR aanwijst voor de verschillende sanitaire toestellen*. De aanpassingen aan normen samenhangend met wijzigingen van de mandaten i.v.m. de overgang van de CPD (Bouwproducten Richtlijn) naar CPR zijn inmiddels uitgevoerd. Het Standing Committee for Construction (SCC) van de EU heeft deze echter nog niet geaccepteerd (zie punt 4). Acceptatie gebeurt bij publicatie in de Official Journal of the EU (OJEU). Een Verordening (Regulation) is dwingender dan een Richtlijn (Directive) en dit heeft gevolgen voor de formulering van de te harmoniseren normen. Er zijn verschillende overleggen geweest tussen TC 163 +WG 3 en 4 en vertegenwoordigers van het SCC, om de laatste bezwaren van het SCC op te lossen. Gelet op keuzes die eerder zijn gemaakt is dit niet makkelijk. Er zullen nu opnieuw ad-hoc groepjes worden gevormd om de gemaakte afspraken uit te werken.

(de in de OJEU genoemde hEN's zijn alle al ingetrokken, maar wel toepasbaar; dit levert een onduidelijke situatie op. In de praktijk zullen de meeste bedrijven en keuringsinstanties zich dit (mogelijk) niet eens bewust zijn.)

Zgn. systeemgerichte normen over bijv. aansluitmaten en productbeproeving vallen niet onder het mandaat; er wordt wel normatief naar deze normen verwezen. Een norm voor de duurzaamheidsaspecten voor keramische sanitaire toestellen (niet geharmoniseerd) is aanvaard en eind 2015 beschikbaar gekomen. Voor een overzicht van alle normen onder CEN/TC 163 zie ad 4.2 en het lopende programma ad 6.2.

De commissie wil een intensivering van de onderlinge afstemming tussen de water-gerelateerde commissies.